

EL HİJYENİ VE ELDİVEN KULLANIMI TALİMATI

Yayın Tarihi	11.10.2011
Dokümantasyon No	SEN. TL.03
Revizyon Tarihi	05.02.2016
Revizyon No	01
Sayfa No	1/5

AMAÇ

Sağlık hizmetiyle ilişkili enfeksiyonların ve çapraz bulaşmaların önlenmesi amacıyla sağlık personeli, hasta, hasta refakatçileri ve ziyaretçiler için, uygun el temizliği ve eldiven kullanma yöntemlerini belirlemektir.

KAPSAM

Hastanedeki tüm tanı ve tedavi işlemi yapılan birimleri kapsar.

SORUMLULAR

Hastanedeki tüm çalışanları, hasta, hasta refakatçileri ve ziyaretçileri

TANIMLAR

Sosyal el yıkama

Ellerin sabun ve su ile yıkanmasıdır. Bu tip yıkama ile kirler ve geçici mikrop florası uzaklaştırılır, kalıcı flora etkilenmez.

El antisepsisi

Hijyenik (antiseptik kullanarak) el yıkama veya el ovalamayı kapsar.

- Hijyenik (antiseptik kullanarak) el yıkama

Riskli durumlar için, (enfekte hastalarla temastan sonra ve yoğun bakım ünitelerinde hasta ile temastan önce ve sonra) antiseptikler kullanılarak yapılan el temizliğidir. Kalıcı florayı etkilemekle birlikte esas amaç geçici floranın daha etkin ve kısa sürede ortadan kaldırılmasıdır.

- Hijyenik el ovalama

Antiseptik solüsyonla veya çabuk etkili alkol çözeltileri ile ellerin kuvvetlice ovuşturulması ile yapılan el temizliğidir.

Cerrahi el yıkama

Cerrahi personel tarafından operasyon öncesinde geçici florayı elimine etmek ve kalıcı florayı azaltmak üzere yapılan el yıkama veya el ovmayı tanımlar.

UYGULAMA

El Hijyeni

1- Sosyal el yıkama

1. Eller su ile ıslatılır, sıvı sabun avuca alınır,
2. En az 30 sn süre ile avuç içleri ve parmak araları başta olmak üzere eller tüm yüzey ve parmakları kapsayacak şekilde kuvvetlice ovuşturulur,
3. Eller su ile iyice durulanır, durulama parmak uçlarından dirseklere doğru yapılır, parmaklar yukarı gelecek şekilde tutularak, kontamine suyun dirsekten ele doğru akışı önlenir,
4. Kâğıt havlu ile kurulandır, musluk kâğıt havlu kullanılarak kapatılır,
5. Hasta temasları arasındaki tekrar yıkamalarda 15sn süre yeterlidir.

2- Hijyenik el yıkama

1. Eller su ile ıslatılır. 3-5 ml antiseptik sabun avuca alınır.
2. Klorhekzidin kullanılıyorsa 1 dk, povidon iyot kullanılırsa 2 dk süre ile avuç içleri ve parmak araları başta olmak üzere eller tüm yüzey ve parmakları kapsayacak şekilde kuvvetlice ovuşturulur.

HAZIRLAYAN	KONTROL EDEN	ONAYLAYAN
Enfeksiyon Kontrol Komitesi	Kalite Yönetim Direktörü	Baştabip

EL HİJYENİ VE ELDİVEN KULLANIMI TALİMATI

Yayın Tarihi	11.10.2011
Dokümantasyon No	SEN. TL.03
Revizyon Tarihi	05.02.2016
Revizyon No	01
Sayfa No	1/5

3. Eller su ile iyice durulanır, durulama parmak uçlarından dirseklere doğru yapılır, parmaklar yukarı gelecek şekilde tutularak, kontamine suyun dirsekten tekrar parmak ucuna akışı önlenir.
4. Eller kâğıt havlu ile kurulanır, musluk kâğıt havlu kullanılarak kapatılır. (Şekil 1)

Hijyenik el ovalama

1. Alkol ancak temiz şartlarda etkili olduğundan, görünür kir varsa eller su ve sabunla yıkanmalıdır.
2. Alkol bazlı solüsyon 3 -5 ml bir avuca alınır. İki el birleştirilerek tüm el yüzeyi ve parmaklara temas edecek şekilde 1 dk süre ile iyice ovuşturulur, kendi halinde kuruması beklenir.(Şekil 3)

3- Cerrahi el yıkama

1. Saat, yüzük ve bileklikler çıkarılır,
2. Antiseptikli (klorheksidin veya povidon iyot içeren) sabun alınır (5 ml), el ve kollar ovuşturularak 3 -5 dk süreyle yıkanır. Günün ilk uygulamasında ayrıca tırnak dipleri 30 sn süreyle fırçalanır (Antiseptikli sabun emdirilmiş tek kullanımlık sünger/fırçalar cerrahi el yıkama için uygundur). Ara yıkamalarda 2 dk süre yeterlidir.
3. Su dirseklerden aşağıya akıtılarak durulanır ve steril havluyla kurutulur. (Şekil 2)

Cerrahi el ovalama

1. Alkol ancak temiz şartlarda etkili olduğundan, görünür kir varsa eller su ve sabunla yıkanmalıdır.
2. Saat, yüzük ve bileklikler çıkarılır.
3. Hızlı etkili alkol bazlı ürün (3-5 ml) eller ve kollar ovularak uygulanır. İşlem süresi günün ilk ameliyatı için 3 dk olmalıdır. Bu süre boyunca ilave antiseptik alınarak tüm yüzeylerin ıslak kalması sağlanır. Sonraki ameliyatlar için 1 dakikalık süre yeterlidir.
4. Parmak uçları yukarı tutularak ellerin kendi halinde kuruması sağlanır. Steril eldiven giymek için tamamen kuruması beklenir.

ELDİVEN KULLANIMI

- Eldiven çapraz bulaşmaları (sağlık personelinin elinden hastalara veya steril malzemelere, hastadan sağlık personeline ya da sağlık personelinin eliyle hastadan hastaya) önlemek için giyilir.
- Eldiven bulaşma riskini tamamen kaldırmaz. Bu nedenle eldiven el yıkama yerine kullanılmamalıdır.
- Eldiven giymeden önce ve eldiveni çıkardıktan sonra eller mutlaka yıkanmalıdır. Bulaşma riskinin fazla olduğu durumlarda çift eldiven giyilebilir.
- Hastadan bir başka hastaya geçerken, ayrıca aynı hastanın kontamine bir bölgesiyle temastan sonra başka bir bölgeye temas etmeden önce eldiven değiştirilmelidir.
- Sağlık personelinin elinde kesik, çizik ve çatlaklar olduğunda rutin işlemler sırasında da kendini korumak için eldiven giyilmelidir. Eldiven giymeyi gerektiren aktivite sonunda eldiven çıkarılarak eller yıkanmalıdır.
- Aynı eldivenle asla iki farklı girişimde bulunulmamalıdır.
- Temas izolasyonu gerektiren hastaların odasına girerken, hastayla ya da hasta çevresindeki her türlü yüzeyle temas öncesinde temiz, steril olmayan eldiven giyilmelidir.
- Hastanın odasını terk etmeden önce eldivenler çıkarılmalı ve eller antimikrobiyal bir ajanla yıkanarak ya da su içermeyen alkollü el antiseptikleri kullanılarak dezenfekte edilmelidir.

HAZIRLAYAN

KONTROL EDEN

ONAYLAYAN

Enfeksiyon Kontrol Komitesi

Kalite Yönetim Direktörü

Baştabip

EL HİJYENİ VE ELDİVEN KULLANIMI TALİMATI

Yayın Tarihi	11.10.2011
Dokümantasyon No	SEN. TL.03
Revizyon Tarihi	05.02.2016
Revizyon No	01
Sayfa No	1/5

Tablo: Sosyal El Yıkama, El Antiseptisi, Cerrahi El Antiseptisi ve Eldiven Kullanımı

	El Yıkama	El Antiseptisi		Cerrahi El Antiseptisi	Eldiven Kullanımı
		Hijyenik El Yıkama	Hijyenik El Ovma		
Klinik çalışmalara başlarken ve bitiminde	*		*		
Eller gözle görülür şekilde kirlendiğinde	*				
Bir hastadan diğerine geçerken	*	*	*		
Eller kan, dışkı, idrar ve diğer vücut sıvıları ile kontamine olduktan hemen sonra	*	*			
Ellerin kan, dışkı, idrar ve diğer vücut sıvıları ile yoğun kontaminasyon olasılığı öncesinde					**
İmmün sistem yetmezliği (YBÜ, nötropenik, yenidoğan) olan hastalara temastan önce		*	*		
Eller temiz görünse bile hastalara fiziksel temas sonrasında	*	*	*		
Elektif aseptik uygulamalardan önce ve sonra (küçük cerrahi girişimler, pansuman, kan, BOS kültür örneği alma, invaziv girişimler vs.)	*	*	*		**
Acil aseptik girişimlerden önce			*		**
Acil aseptik girişimlerden sonra			*		
Cerrahi operasyon öncesi				*	**
Yemekten ve yemek servisinden önce	*				
Tuvaletten çıktıktan sonra	*				

*Her seçenek birbirinin alternatifidir, birini uygulamanız yeterlidir.

**Her hastanın klinik örneği bulaşıcı kabul edilmeli, örnek alırken ve çalışırken mutlaka eldiven kullanılmalıdır.

HAZIRLAYAN

KONTROL EDEN

ONAYLAYAN

Enfeksiyon Kontrol Komitesi

Kalite Yönetim Direktörü

Baştabip

EL HİJYENİ VE ELDİVEN KULLANIMI TALİMATI

Yayın Tarihi	11.10.2011
Dokümantasyon No	SEN. TL.03
Revizyon Tarihi	05.02.2016
Revizyon No	01
Sayfa No	1/5

EL YIKAMA NASIL YAPILIR?

GOZLE GORULEBİLİR KIRLENME OLAN DURUMLARDA ELLERİNİZİ YIKAYINIZ

-

1. Ellerinizi, akan suyun altında ıslatın.
-

2. Yeterli miktarda sıvı sabunu elinize alın.
-

3. Sabunu elinize sürün.
-

4. Sağ elinizle sol elinizin, sol elinizle sağ elinizin sırtını ovalayın.
-

5. Avuç içlerini parmaklarınızı da temizleyecek şekilde ovalayın.
-

6. Parmak sırtlarını diğer elin avucunun içine sürerek temizleyiniz.
-

7. Her iki elinizin başparmağını diğer elinizle ovalayın.
-

8. Tırnak uçlarını temizlemeyi unutmayın.
-

9. Ellerinizi su ile durulayın.
-

10. Tek kullanımlık kağıt havlu ile kurulayın.
-

11. Musluğu kapatmak için kağıt havluyu kullanın.
-

12. Bu işlemin sonunda (40-60 saniye) yeterli el hijyeni sağlanmış olur.

HAZIRLAYAN

KONTROL EDEN

ONAYLAYAN

Enfeksiyon Kontrol Komitesi

Kalite Yönetim Direktörü

Baştabip

8.Gözden Geçirme: Yayınlanan her bir doküman güncellik açısından yılda bir defa kalite yönetim direktörü tarafından değerlendirmeye tabi tutulur.

HAZIRLAYAN

KONTROL EDEN

ONAYLAYAN

Enfeksiyon Kontrol Komitesi

Kalite Yönetim Direktörü

Baştabip